

OLAY VE KRİZ YÖNETİMİ

GENEL KAVRAMLAR

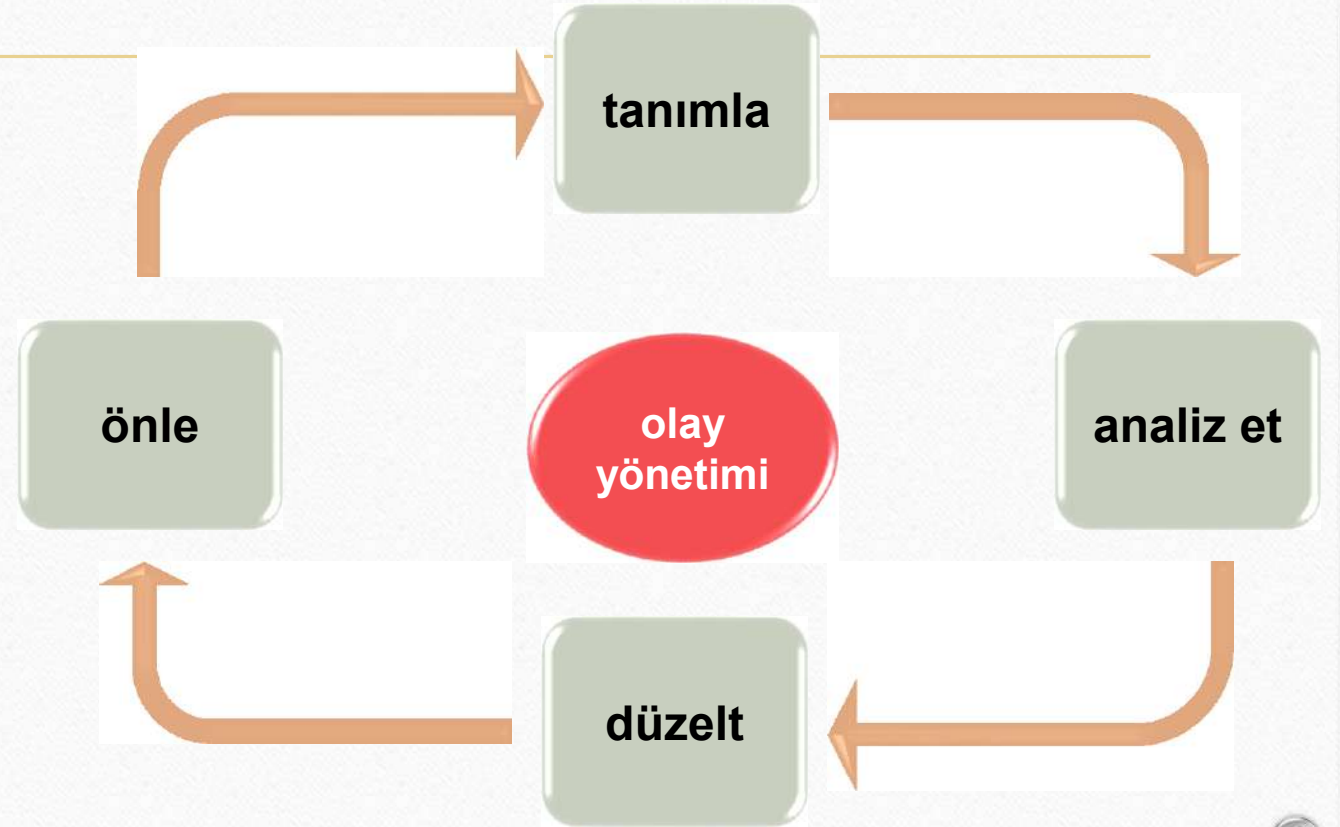
OLAY

- Yerel ve etkisi sınırlı olan hadiselerdir. Bu tür hadiseler yerleşim birimlerinin, kurum ve kuruluşların iş yapma kapasitesini etkilemez.
- Olay, genellikle ona ilk müdahale edenler tarafından kontrol altına alınır.

OLAY YÖNETİMİ

- Olay yönetimi, normal hizmet operasyonlarını olabildiğince hızlı bir şekilde eski haline getirerek, olayların olumsuz etkisini en aza indirme uygulamasıdır.

OLAY YÖNETİMİ

- Bir olaya müdahale ederken acil servisler yetersiz kaldığında «*büyük bir olay*» meydana gelmiş sayılır.
- Büyük olaylar sadece yaralı sayısının çokluğuyla değil, hastane kaynaklarının yaralıları için yeterli olup olmadığıyla da ilgilidir.

OLAY YÖNETİMİ

- Örneğin, taşrada bir bölgede meydana gelen bir trafik kazası birden fazla sayıda kişinin yaralanmasına neden olabilir ve mevcut yerel kaynakları zorlayabilir.
- Bununla birlikte, büyük bir kentsel yerleşim bölgesinde benzer bir olay, çok az ek kaynak gerektirebilir veya hiç gerektirmeyebilir.
- Bu nedenle, aynı olay, farklı bölgelerin, birinde «büyük bir olay» meydana getirebilirken diğerini aynı şekilde etkilemeyebilir.

OLAY YÖNETİMİ

- Büyük olaylar, ölçeklerine ve sağlık hizmetleri ve toplum üzerindeki etkilerine göre sınıflandırılmıştır:
 1. Basit veya bileşik
 2. Boyut-Küçük, orta veya şiddetli
 3. Telafi edilebilir ya da edilemez

OLAY YÖNETİMİ

Basit veya bileşik

- **Bileşik olaylar**, altyapı tahribatının söz konusu olduğu olaylardır.
- Yollar, iletişim ve hatta sağlık hizmetleri bozulabilir, erişilemez veya kullanılamaz hale gelebilir.
- Bileşik olaylar tipik olarak savaş, terörizm veya doğal afetlerin sonucu olarak ortaya çıkar.
- **Basit olayda**, altyapı bozulmadan kalır.

OLAY YÖNETİMİ

Boyut - küçük/orta/ağır

- Can kaybı sayısına göre belirlenir ve üç kategoriye ayrılmıştır:
- Küçük: 25-100
- Orta: 100-1000
- Ağır: >1000

OLAY YÖNETİMİ

Telafi edilebilir/Telafi Edilemez

- Bir olayla başa çıkmak için kullanılan ek kaynaklar, bu olayın ortaya çıkardığı ek iş yükünü karşılayabiliyorsa, olayların telafi edilebildiği düşünülebilir.
- Bir olay, ek kaynakların seferber edilmesinden sonra bile acil servislerin hala yönetemediği bir boyuttaysa, telafi edilemez kategorisindedir.

BÜYÜK OLAYLARA YAPILANDIRILMIŞ MÜDAHALE

- Büyük olaylara yönelik yapılandırılmış müdahale, hastane içinde ve dışında yer alan sağlık hizmetleri sisteminin tüm paydaşları tarafından benimsenmelidir.

- Komuta
- Güvenlik
- İletişim
- Değerlendirme

- Triyaj
- Tedavi
- Nakil

BÜYÜK OLAYLARA YAPILANDIRILMIŞ MÜDAHALE

➤ Komuta

- Günlük hastane operasyonları ile büyük olay müdahalesi arasındaki en büyük farklardan biri, net bir komuta yapısına duyulan ihtiyaçtır.
- Bu, yalnızca hastane müdahalesinin etkili bir şekilde sağlanmasına yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda dış kurumlar için bir iletişim ağı sağlar.

➤ Güvenlik

- Çok sayıda yaralının ve personelin gelişi kendi başına risk oluşturabilir veya ortaya çıkan risklerin fark edilmemesine neden olabilir.
- Personelin, yaralıların ve çevrenin güvenli bir ortamda olması, müdahalenin sorunsuz biçimde gerçekleşmesini sağlar.

BÜYÜK OLAYLARA YAPILANDIRILMIŞ MÜDAHALE

➤ İletişim

- Olay yeri ile hastane arasında, ve hastanenin kendi içinde sıklıkla iletişim arızaları meydana gelir.
- Bu arızalar tüm düzeylerde ve hem servisler arasında hem de servisler içinde meydana gelebilir.
- Bu nedenle, iletişim prosedürlerinin planlanması ve test edilmesi esastır.

➤ Değerlendirme

- İş yükünün boyutunu ve ciddiyetini tahmin etmek için durumun hızlı bir şekilde değerlendirilmesi esastır.
- Toplanan bilgiler, gerekli ilk tıbbi müdahalenin belirlenmesi için kullanılır. İlk veriler tamamen doğru olamayabilir ve olay geliştikçe düzeltmeler yapılabilir.
- Değerlendirmenin sürekliliği, olaydan etkilenenlerin doğru tedavi için doğru kurumlara yönlendirilmesini sağlar.

BÜYÜK OLAYLARA YAPILANDIRILMIŞ MÜDAHALE

➤ **Triyaj**

- Yaralıların tedavi önceliğine göre sıralanmasıdır.
- Süreç dinamiktir (tedaviden sonra veya tedaviyi beklerken öncelikler değişebilir) ve olası değişiklikleri tespit etmek için her aşamada tekrarlanmalıdır.

➤ **Tedavi**

- Büyük bir olayda tedavinin amacı kurtarılabilir olanı belirlemek ve tedavi etmektir.
- Gerçekleştirilen tedavi, sağlık çalışanlarının becerilerine, yaralanmaların ciddiyetine ve mevcut zamana ve kaynaklara bağlıdır.

BÜYÜK OLAYLARA YAPILANDIRILMIŞ MÜDAHALE

➤ Nakil

- Ağır yaralı hastaların çoğu hastaneye ambulansla ulaşacaktır, ancak Acil Servis, şahsi arabaları veya toplu taşıma gibi ulaşım araçları ile gelen hastaları kabul etmeye hazır olmalıdır.

KRİZ

- Kriz; bir bireyin, örgütün ya da topluluğun iç veya dış çevrelerinin beklenmedik bir şekilde değişmesi sonucunda ortaya çıkan acil ilgi ve çözüm gerektiren, tolere edilemeyen, sıra dışı, beklenmeyen bir durum ya da ani değişiklik biçiminde tanımlanabilir.

KRİZ

Kriz; çalışanların, müşterilerin veya halkın ölümüne veya ciddi şekilde yaralanmasına neden olabilecek herhangi bir planlanmamış olay, faaliyetlerin durması, operasyonların bozulması ya da;

Fiziksel veya çevresel hasara neden olan veya tesisin mali durumunu veya kamu imajını tehdit eden durumlar olarak tanımlanabilir.

KRİZİN ÖZELLİKLERİ

- Bir sürpriz unsuru vardır
- Özellikle erken aşamalarda, algılanan veya gerçek bir kontrol kaybı vardır
- Hemen uygulanabilecek belirgin çözümler yoktur
- Zaman sıkıntısı vardır

KRİZİN ÖZELLİKLERİ

- Krizler, özellikle erken aşamalarda, organizasyonların/kuruluşların aldığı önlemler/attığı adımlardan daha hızlı gelişir
- Daha yoğun hale gelen, ciddileşen bir olay akışı vardır
- En çok ihtiyaç duyulduğunda bilgi yetersizliği vardır; bazen çok fazla bilgi de olabilir
- Kaynakların veya insanların tehdit altında olması gibi önemli riskler vardır
- Özellikle erken aşamalarda kaynak eksikliği vardır

KRİZİN ÖZELLİKLERİ

- Dış örgütlerin/oluşumların sıkı denetimi vardır
- Panik vardır
- Düzenli karar verme süreçleri bozulur
- Özellikle kısa vadede hızlı karar vermeye acil ihtiyaç vardır
- Etkilenen yöneticiler kısa vadeli planlamalara/kararlar vermeye/eylemlere odaklanır

KRİZ TÜRLERİ

- ***Ekonomik krizler:*** İşçi grevleri, işgücü kıtlığı, piyasa çöküşü, hissenedi fiyatlarında büyük düşüş ya da dalgalanmalar
- ***Bilgi krizleri:*** Özel ve gizli bilgilerin kaybı, bilgisayar kayıtlarındaki değişiklik veya önemli bilgisayar bilgilerinin kaybı
- ***Fiziksel krizler:*** Temel ekipman/malzeme tesislerinin tahribata uğraması, tesislerin çalışamaz hale gelmesi

KRİZ YÖNETİMİ

- Kriz yönetiminin acil veya zor bir durumun üstesinden gelmek için organize bir şekilde yürütülen eylemlerdir.
- Kriz yönetimi, krizi oluşturan olayları/durumları belirlemeyi, incelemeyi ve tahmin etmeyi ve bir organizasyonun krizi önlemesini veya krizle başa çıkmasını sağlayacak belirli yol ve yöntemleri ortaya koymayı amaçlayan bir dizi işlem veya süreçtir.
- Başka bir deyişle, gerçekleşme ihtimali olan, veya gerçekleşmekte olan bir krizi tahmin etmek, önlemek ve/veya çözmek için kullanılması gereken kaynakları belirlemek, elde etmek ve planlamak için alınacak önlemlerdir.

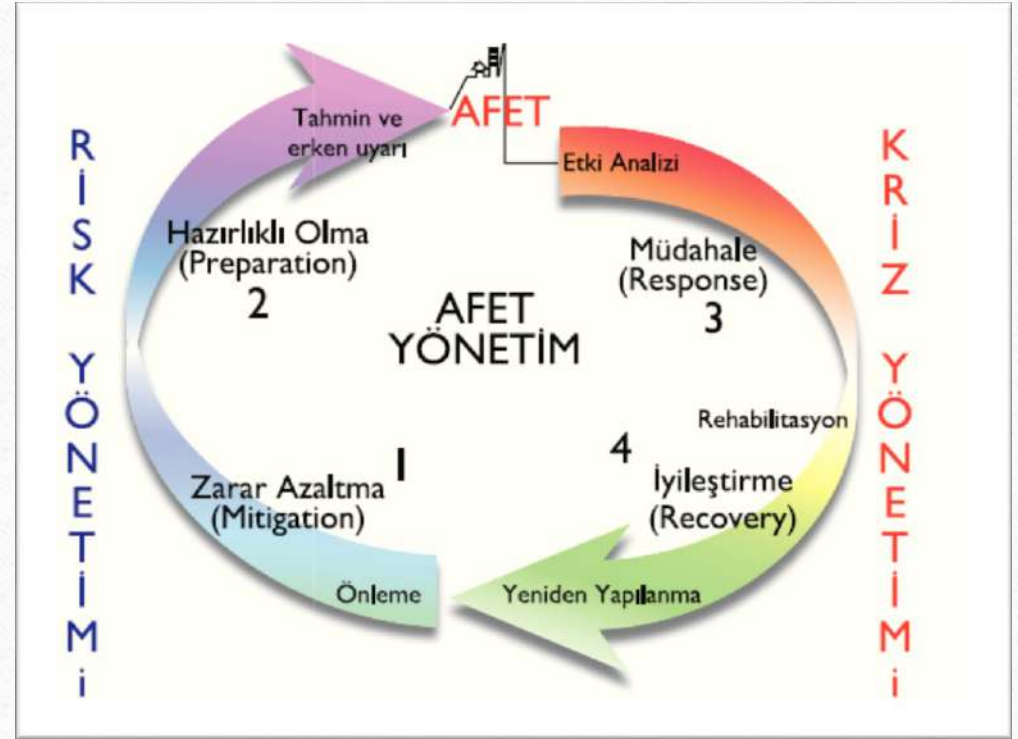
KRİZ YÖNETİMİ

Kriz yönetimi“, afet yönetimini de içine alan daha geniş bir yönetim biçimidir. Afet yönetimini gerektiren bir afet karşısında, ihtiyaç duyulursa kriz yönetimine geçilebilmektedir.

Genellikle afetin boyutuna ve etkisine göre kriz yönetimi kararı alınabilmektedir.

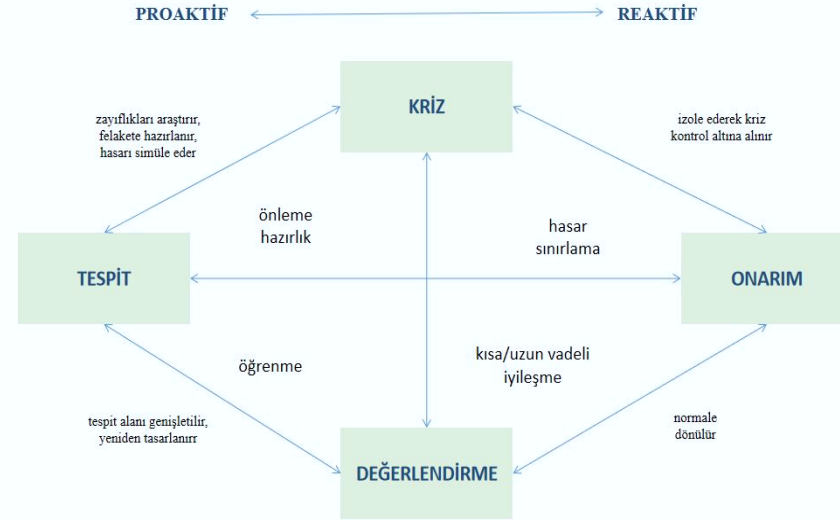
KRİZ YÖNETİMİ

- Kriz yönetimi nedenleri yalnızca afetler olmayıp başka kriz nedenleri de (kanunsuz grev, lokavt ve iş bırakma eylemleri, etnik yapı, din, mezhep farklılıklarından kaynaklanan olaylar, aşırı ekonomik bunalımlar vb.) mevcuttur

KRİZ YÖNETİMİNE YAKLAŞIMLAR

- Kriz yönetimi üzerine birçok yaklaşım ve model geliştirilmiştir, ancak genel olarak bu disiplin iki ana yaklaşıma ayrılabilir: reaktif ve proaktif yaklaşım

REAKTİF YAKLAŞIM

- Genellikle, etkilenen organizasyonu/topluluğu krizden çıkarmaya ve onu istikrara kavuşturmaya yardımcı olacak bir dizi prosedür ve ilkeye dayanır
- Bu yaklaşımda açık ve net bir prosedür vardır ve krizin tespiti ile başlar
- Krizin farkına varılması ve tanımlanmasıyla, basit bir algoritma devreye girer
- Sonraki aşama, net bir şekilde krizi durdurma hedefi olan kriz yönetimidir
- Ortaya çıkan kriz ayrıntılı olarak analiz edilir ve krizin nedenleri belirlenir
- Bu analizlere dayanarak, düzeltici faaliyetlere yer veren prosedür belirlenir

PROAKTİF YAKLAŞIM

- Proaktif yaklaşımda, potansiyel bir krizin başlamadan önce tanımlanması, bir organizasyonun istikrar süreci içerisindeyken bir krizi öngörmesi ve analiz etmesi gereklidir
- Tüm faaliyetler, olası bir krizin erken tespitini sağlayan uyarı sinyallerinin sistematik analizine yöneliktir
- Bu yaklaşım, potansiyel krizler ve potansiyel riskler hakkında zamanında ve yeterli bilgi sağlayan prosedürleri içerir
- Erken uyarı sisteminin oluşturulması, kriz planları ve senaryoları hazırlanması, kriz ekibinin oluşturulması

STRATEJİK KRİZ PLANI GELİŞTİRMEK

- Coombs'a (2007) göre, kriz yönetimi, “acil durumlara hazırlıklı olma” üzerine kurulmuştur ve birbiriyle bağlantılı dört ögesi vardır: önleme, hazırlık, müdahale ve revizyon.

STRATEJİK KRİZ PLANI

- 1. Önleme;** Azaltma olarak da bilinen önleme, krizleri önlemek için atılan adımları temsil eder. Paydaşlar, uyarı sinyallerini fark etmeli ve krizi önlemek için uygun önlemleri almalıdır.
- 2. Hazırlık;** Bu aşama “Kriz Yönetim Planını” kapsamaktadır ve ayrıca kriz karşısında kırılganlığa sebep olan açıkları tespit etmeyi, kriz yönetimi ekibini ve sözcülerini seçmeyi ve eğitmeyi, bir kriz portföyü oluşturmayı ve iyi organize olmuş bir kriz iletişim sistemi oluşturmayı içerir.

STRATEJİK KRİZ PLANI

- 3. Müdahale;** hazırlık aşamasında yapılan plan ve tatbikatların uygulamaya konulmasıdır.
 - Müdahale kısmen, kuruluşun bir krizin ardından mümkün olan en kısa sürede normal operasyonlara dönme girişimlerini ifade eden iyileşmeyi, normale dönmeyi sağlar.
- 4. Revizyon;** organizasyonun/topluluğun simüle edilmiş veya gerçek krizlerdeki tepkisinin değerlendirilmesini, kriz yönetimi performansı sırasında neyi doğru ve neyi yanlış yaptığını belirlemeyi kapsar.

AFETLERDE VE ACİL DURUMLARDA OLAY VE KRİZ YÖNETİMİ

AFETLERDE VE ACİL DURUMLARDA OLAY VE KRİZ YÖNETİMİ

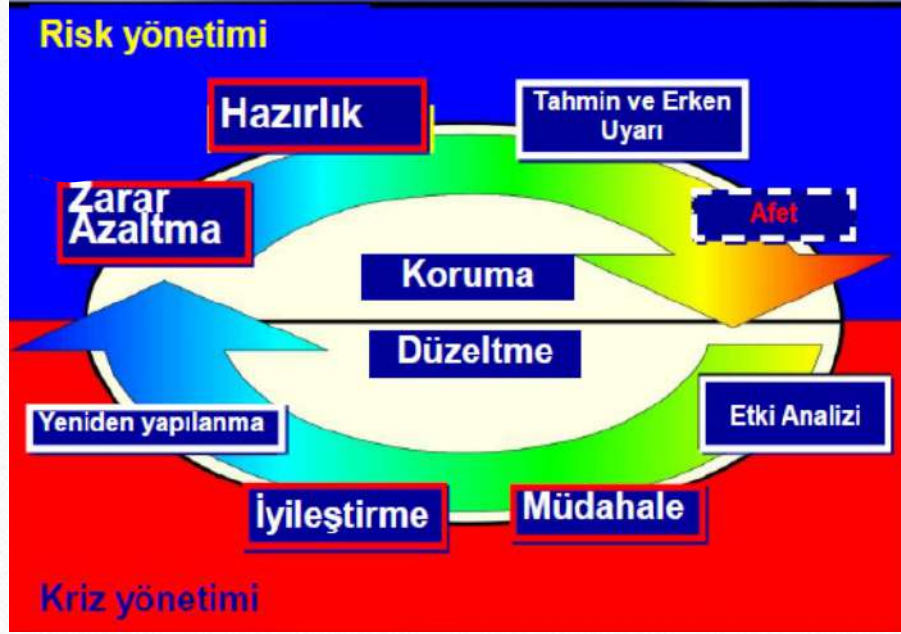
- Afet yönetimi, tehlikelerden kaynaklanan potansiyel kayıpları azaltmayı veya bunlardan kaçınmayı, afet mağdurlarına hızlı bir şekilde gerekli yardımı sağlamayı, ve en kısa sürede etkili bir iyileşme sağlamayı amaçlar.
- Dolayısıyla acil durum ve afet yönetimi başlı başına birer kriz yönetimidir

AFET YÖNETİMİ

- Afet yönetimi döngüsü, hükümetlerin, işletmelerin ve sivil toplumun afetlerin etkisini azaltmak için planlama, afet sırasında ve afet sonrasında hemen tepki verme ve bir afet meydana geldikten sonra iyileşmek için adımlar atmaktan oluşan ve süreklilik gösteren bir süreçtir.

AFET YÖNETİMİ

- Modern afet yönetimi

- Geleneksel afet yönetimi

AFET YÖNETİMİ

- Döngünün her aşamasında yerine getirilmesi gereken uygun eylemler, hazırlık, erken uyarılar, güvenlik açığının azaltılması faaliyetleri döngünün bir sonraki aşamasında ortaya çıkabilecek felaketlerin önlenmesini sağlar
- Tam bir afet yönetimi döngüsü, afetlerin nedenlerini değiştiren veya bunların insanlar, mülkler ve altyapı üzerindeki etkilerini azaltan kamu politikalarının ve planlarının şekillendirilmesini içerir.

ACİL DURUM

- Büyük, fakat genellikle yerel imkânlarla baş edilebilen çapta, ivedilik gerektiren tüm durum ve hâllerdir.
- Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayatını ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olaylar ve bu olayların oluşturduğu kriz hâlidir.

ACİL DURUM YÖNETİMİ

- Acil durumun meydana gelmesinden hemen sonra başlayarak, etkilenen toplulukların tüm ihtiyaçlarını zamanında, hızlı ve etkili olarak karşılamayı amaçlayan yönetim sürecidir.
- Sürekli olmayıp, acil durum olarak değerlendirilen bir olayın meydana gelmesi ile başlayarak, acil durumu gerektiren nedenler ortadan kalktığında sona eren bir yönetim şeklidir.

ACİL DURUM YÖNETİMİ

- Acil yönetimi olaya müdahale ve kısa süreli iyileştirme faaliyetlerini kapsar.
- Etkin bir acil durum yönetimi; planlı, hazırlıklı ve koordineli olmayı ve olağan yönetimlerden farklı olarak olağandışı imkân, kaynak ve yetkileri gerektirir.

ACİL DURUM YÖNETİMİ

➤ *Acil durum yönetimi kapsamında;*

- Acil müdahale ekiplerinin alanlarına uygun olarak kalıcı ve tekrarlayan, web tabanlı seminerler ve etkinlikler, eğitmen liderliğindeki yüz yüze öğrenme, hem sanal hem de gerçek tatbikatlar yoluyla eğitimlerden geçirilmesi
- Var olan planların uygulanması
- Acil durumun etkisinin araştırılması ve değerlendirilmesi ve ihtiyaç duyulan acil durum müdahalesinin belirlenmesi
- Olası arama ve kurtarma, yangınla mücadele, dekontaminasyon vb. faaliyetlerini yürütme

ACİL DURUM YÖNETİMİ

- Topluluğun tahliyesi
- Müdahale ekiplerine polis, itfaiye ve sağlık hizmetleri gibi kurumlar dahil ise, faaliyetlerin organizasyonu ve koordinasyonu (örn. buluşma noktalarının ve triyajın ayarlanması)
- Afet veya acil durumun orta ve uzun vadeli seyri hakkında tahminde bulunmak
- Kaynakların yönetimi ve mali kaynakların ve ihtiyaçların değerlendirilmesi
- Kritik hizmetlerin derhal restorasyonu
- Personel ile sürekli iletişim
- Medya ile iletişimde kontrolü elinde bulundurma gibi faaliyetler yürütülür

Afet ve Acil Durum Yönetimi Aşamaları

Önleme

- AFAD'a (2021) göre önleme "risklerin etkilerini önlemek veya azaltmak için yapılan çalışma, tedbir" faaliyetleridir
- UNDRR'ye (2021) göre de kısaca "afet risklerinden kaçınmak için faaliyetler ve önlemler" olarak tanımlanmaktadır.
- Önleme faaliyetleri ile, tehlikeli olayların potansiyel olumsuz etkilerinden kaçınılabilir ve kırılganlık ve maruz kalabilirlik azaltılabilir.

Örnekler

- Sel risklerini ortadan kaldıran barajlar veya setler kurulması
- Yüksek riskli bölgelerde arazi kullanım düzenlemelerinin yapılması
- Aşılama ile hastalıkların önlenmesi

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ AŞAMALARI

Hazırlık

- Hazırlık, toplulukların ve/veya kuruluşların yaklaşmakta ya da gerçekleşmekte olan bir afet veya acil duruma hızlı ve etkili bir şekilde müdahale etmesini ve bundan kurtulmasını sağlamak amacıyla alınabilecek önlemleri içerir.

Örnekler

- Erken uyarı ve iletişim süreçlerinin oluşturulması ve sürdürülmesi
- Etkilenme riski bulunan insanların tahliye edilerek güvenli bir yere gitmeleri için zaman vermek
- Acil durum yöneticilerinin plan oluşturması

Afet ve Acil Durum Yönetimi Aşamaları

Zarar azaltma

- UNDRR (2021)'ye göre afetlerde azaltma “tehlikeli bir olayın olumsuz etkilerinin azaltılması veya en aza indirilmesi”dir. Tehlikelerin, özellikle de doğal tehlikelerin olumsuz etkileri genellikle tam olarak önlenemez, ancak boyutları veya ciddiyeti çeşitli stratejiler ve eylemlerle önemli ölçüde azaltılabilir.

Örnekler

- Afet anında uygulanacak yasal mevzuatın gözden geçirilmesi ve ihtiyaç anında yeniden düzenlenmesi
- Yapı ve Deprem Yönetmelikleri, alan kullanım yönetmeliklerinin gözden geçirilmesi ve gerekiyorsa yeniden düzenlenmesi
- Afet tehlikesi ve riskinin makro ve mikro ölçekte yeniden belirlenmesi, geliştirilmesi ve tehlike haritalarının hazırlanması
- İhtiyaç duyulan bilimsel ve teknik araştırma –geliştirme faaliyetlerinin planlanması ve uygulanması
- Ülke çapında deprem kayıt ağları, erken uyarı ve kontrol sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi
- Afet zararlarının azaltılması kavramının, kalkınmanın her aşamasında dahil edilmesi ve uygulanmasının sağlanması

Afet ve Acil Durum Yönetimi Aşamaları

Müdahale

- AFAD'a göre müdahale “afet ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, sağlık, iaşe, ibate, güvenlik, mal ve çevre koruma, sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin verilmesine yönelik çalışmalardır. Afetin meydana gelmesi ile başlayan ilk evredir”.
- UNDRR'ye göre ise “bir afetten hemen önce, sırasında veya hemen sonrasında hayat kurtarmak, sağlık üzerindeki etkileri azaltmak, kamu güvenliğini sağlamak ve etkilenen insanların temel geçim ihtiyaçlarını karşılamak için alınan önlemlerdir

Örnekler

- Seferberlik ilan etmek
- Kurtarma ve tahliye çalışmaları yürütmek
- Tıbbi bakım gibi acil yardım sağlamak
- Yiyecek ve su dağıtımını ve barınma ihtiyacının karşılanması

Afet ve Acil Durum Yönetimi Aşamaları

İyileştirme

- UNDRR'ye göre iyileştirme “afetten etkilenen bir topluluğun veya toplumun geçim kaynaklarının ve sağlığının yanı sıra ekonomik, fiziksel, sosyal, kültürel ve çevresel varlıklarının, sistem ve faaliyetlerinin eski haline getirilmesi veya iyileştirilmesi” olarak tanımlanmaktadır.

Örnekler

- Afet/acil durum sonrası durum tespiti, yeniden yapılanma için planlama yapma
- Afetin mağdurlar ve müdahale ekipleri üzerinde bıraktığı psikolojik etkiyle mücadele için psikolojik danışmanlık hizmeti verme
- Afet veya acil durumdan etkilenen halkın güvenini yeniden tesis edecek bir bilgilendirme programı hazırlama
- Afet veya acil durum nedeniyle hasar gören veya tahrip olan fiziksel yapıların yeniden inşası
- Tüm hizmetlerin, altyapının ve tesislerin tamamen restorasyonu ve/veya değiştirilmesi
- Afet öncesi durumun ve kalkınmanın tam olarak yeniden başlatılması

AFET RİSK AZALTMA

- BM Ulusların ve Toplulukların Afetlere Karşı Dayanıklılığını İnşa Etme Hyogo Çerçevesinin (2005-2015) birinci eylem önceliği afet riskinin azaltılmasıdır.
- Bu öncelikli hedef Sendai Afet Riskini Azaltma Çerçevesinin (2015–2030) de temelini oluşturmuştur.

RİSK

- Risk : Belirli bir alandaki tehlike olasılığına göre kaybedilecek değerlerin ölçüsünü
- Risk azaltma : Belirli bir kesim veya alanda geliştirilen afet senaryolarına göre, olası risklerin önlenmesi, kabul edilebilir ölçülere indirilmesi ya da paylaşımı amacıyla alınacak her türlü planlı müdahaleyi,
- Risk Yönetimi : Ülke, bölge kent ölçeğinde ve yerel ölçekte risk türleri ve düzeylerini tespit etme, azaltma veya paylaşma çalışmaları ile bu alandaki planlama esaslarını, ifade eder.

Afet Risk Yönetimi

- Afet risk yönetimi; yönetsel talimatları ve kurumları kullanarak, strateji ve politika uygulama kapasitesi aracılığıyla, afet olasılıkları ile, afet etkilerini azaltmaya dönük mücadele yöntemlerini geliştirmeyi kapsayan sistematik bir süreçtir.
- Afet risk yönetimi süreci, önleyici, zarar azaltıcı ve afetlere hazırlıklı olmayı kapsayan bir dizi önlem ve faaliyetler aracılığıyla, ortaya çıkan zarar verici olayların, kalıcı olabilecek etkilerini azaltmayı ya da bunlardan kaçınmayı hedefler.

Afet Risk Yönetimi

- Risk yönetimi kriz yönetiminin maliyetini, zarar verici olayların gerçekleşmesi öncesinde hazırlıklı olma sürecine ağırlık vermesi sayesinde düşürmekte, böylece afetler sırasında toplumların direnci ve afetlerle başa çıkma kapasitesini arttırmaktadır.

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

➤ Bhopal Gaz Sızıntısı

- 1984 yılında, Hindistan, Bhopal'daki Union Carbide Hindistan pestisit tesisinden zehirli gaz sızıntısı, ani ve uzun vadeli etkileri sonucu (tahminlere göre) 30.000'e kadar insanı öldürdü ve yaklaşık 575.000 kişiyi yaraladı.
- Kaza, dünyanın en büyük endüstriyel felaketlerinden biridir.

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

- Tesisin bir acil durum planı yoktu ve tesis operatörleri bir acil durumla nasıl başa çıkacaklarını bilmiyorlardı.
- Riskler hakkında etkili bir kamu uyarı sistemi veya halk eğitimi mevcut değildi.
- Şirket, maliyetlerden tasarruf etmek için tesisteki eğitim ve personel sayısını azaltmıştı.
- Gaz maskelerinin temini yetersizdi ve birkaç tesis güvenlik mekanizması ya devre dışı bırakılmıştı ya da hatalıydı.
- Kaza gecesi, yetkili kişi, farkttiği küçük sızıntıyı araştırmayı moladan sonraya erteledi.
- Sızıntı meydana geldiğinde, tesis personeli üst düzey yöneticilere veya yerel yetkililere bilgi vermedi.
- Kimyasalla ilgili bilgilerin çoğu ticari bilgiydi ve ifşa edilmedi.
- Dolayısıyla, Bhopal'daki halk sağlığı yetkilileri ve hastaneler, kurbanların neye maruz kaldığını yaralılar vardığında bilmiyorlardı (ve bu nedenle en iyi tedaviyi sağlayamadılar).

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

➤ Katrina Kasırgası

- Ağustos 2005'te Katrina Kasırgası ABD Körfez Kıyısını vurdu ve New Orleans'ı sular altında bıraktı, 100 milyar dolardan fazla maddi hasara neden oldu ve 1.800'den fazla insanı öldürdü.
- Kasırga doğal bir afet olarak başlasa da, felaketin büyüklüğünün nedeni insan kaynaklıydı.

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

- 2006 yılında, Ordu Mühendisler Birliği tarafından yapılan bir araştırma, New Orleans'ı selden korumak için inşa edilen setlerin yanlış tasarlandığı, kötü inşa edildiği ve yetersiz finanse edildiği saptandı.
- Buna ek olarak, fırtına tahmininden haberdar olan hükümet yetkilileri, arabası olmayan veya otobüs ücretini karşılayamayan sakinleri tahliye etmek için önlem almamış ve bu da on binlerce savunmasız insanı şehirde mahsur bırakmıştır.
- Hükümet ayrıca fırtınadan önce New Orleans'a yeterli acil durum malzemesi göndermedi.
- Federal Acil Durum Yönetim Ajansı (FEMA), siyasi sebeplerle atanmış ve afet yönetimi konusunda deneyimi olmayan yetkililer tarafından yönetiliyordu.
- Federal ve yerel kriz yöneticileri, ekipman arızası ve uyumsuz teknolojiler nedeniyle iletişim kurmakta zorluklarla karşılaşmıştır.

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

Katrina kasırgası birçok yönden kötü planlanmış ve yürütülmüş bir kriz yönetimi örneğidir.

- Hükümetin farklı seviyeleri arasındaki karışıklık, karar verme sürecini felç etmiştir.
- Kriz planı çok karmaşıktı - 29 federal kurumun görevi belirsizdi ve çok fazla bürokrasi, kurtarma çabalarını engellemiştir.
- New York Times analizine göre, FEMA tarafından Katrina Kasırgası için harcanan yaklaşık 2 milyar dolar boşa gitmiştir veya sahte sebeplerle talep edilmiştir.
- FEMA yardım çalışmaları kapsamında sipariş ettiği 100 milyon dolarlık buzu nereye göndereceğini bilemediği için, kamyoncular buzu haftalarca ülke çapında dolaştırmıştır (iki yıl boyunca sakladıktan sonra hükümet buzu eritmiştir).
- FEMA, Alabama'da sadece 10 kişinin kaldığı eski bir ordu üssünü bir sığınak olarak yenilemek için 7,9 milyon dolar harcamıştır (sığınak bir ay içinde kapanmıştır).
- Geçici konut olarak sipariş edilen mobil evlerin yarısı - 430 milyon dolar değerinde - kullanılmamıştır.

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

➤ COVID-19, İTALYA

- İtalya, dünya genelinde en fazla ölümün kaydedildiği ülke olmuştur.
- Salgın tespit edilmeden önce virüs ülkede en az 4 haftadır dolaşmaktaydı.
- İtalya ilk resmi COVID-19 vakasının saptanmasından itibaren sadece birkaç hafta içinde (21 şubat - 22 mart 2020) tam bir karantina durumuna geçmiştir.

AFET KRİZ YÖNETİMİ ÖRNEKLERİ

- Bu kısa süre içinde, sağlık sistemi, çok sayıda ve ciddi bir kısmı kritik koşullarda olan yeni pnömoni vakalarını tedavi etmede yetersiz kalmıştır
- “Kırmızı bölge”de (yani pandemiden en çok etkilenen Lombardia ve Veneto bölgeleri), durum o kadar vahim hale gelmiştir ki, yaşlı ve risk altındaki nüfus yerine, daha iyi prognoza sahip olanları (daha genç ve daha sağlıklı nüfus) tedavi etmeye mecbur kalınmıştır
- Hastane yatakları, solunum cihazları ve sağlık profesyonellerinin yetersizliği somut bir tehdit haline gelmiştir.

TEŞEKKÜRLER